

Jána Pavla II. blahorečia 1. mája

Jednému z najslávnejších pápežov v dejinách sa otvorila cesta k svätorečeniu. Benedikt XVI. podpísal dekrét, ktorým uznal jeden zázrak pripisovaný Jánovi Pavlovi II. Blahorečenie, ktoré sa uskutoční 1. mája, je zásadným krokom k tomu, aby nebožtíka mohli vyhlásiť za svätého. (Podmienkou kanonizácie je prisúdenie druhého zázraku.) Ján Pavol II. zomrel 2. apríla 2005 vo veku 84 rokov. V porovnaní so zvyklosťami sa jeho blahorečenie bude konať v rekordne krátkom čase po smrti. „Už počas svojho života aj po ňom sa tešil povesti ako svätý,“ objasnil Vatikán, prečo beatifikácia v tomto prípade nastáva už päť rokov od úmrtia. Za prvý zázrak Jána Pavla II. bolo uznané uzdravenie francúzskej rádovej sestry 49-ročnej Marie Simon-Pierre, ktorá trpela Parkinsonovou chorobou. „Ochorenie mi nevysvetliteľne zmizlo dva mesiace po pápežovej smrti, keď som sa s mníškami za neho modlila,“ povedala. Cirkvou poverení lekári dospeli k názoru, že to bolo medicínsky nevysvetliteľné uzdravenie. Vatikán predpokladá, že beatifikácia, ktorá sa uskutoční 1. mája na Svätopeterskom námestí, priláka státisíce veriacich.

Rakvu s Jánom Pavlom II. dočasne premiestnia z krypty pod oltár v Bazilike sv. Petra, aby mu mohlo vzdať úctu čo najviac ľudí. Obdivovatelia Jána Pavla II. sú správu o blahorečení nadšení, veď si stačí pripomenúť, ako veriaci po oznámení smrti začali na Svätopeterskom námestí skandovať, aby bol okamžite vyhlásený za svätého. „Vstúpi do histórie ako jeden z najvýznamnejších pápežov. Jeho odkaz spočíva od teologického vkladu až po prácu, ktorá pomohla skončiť éru komunizmu a zjednotiť Európu,“ zdôraznil Carl Anderson z USA, riaditeľ Kolumbových rytierov - jednej z najväčších katolíckych dobročinných organizácií na svete. Opačný názor majú obeť sexuálneho zneužívania a týrania zo strany duchovných. Upozorňujú, že Ján Pavol II. nedokázal priznať veľkosť tohto problému. „Sme svedkami unáhleného blahorečenia pápeža, lebo počas jeho pontifikátu sa udiala väčšina obsiahlo dokumentovaných pohlavných zločinov, ktoré spáchal klérus,“ pozastavila sa organizácia SNAP, ktorá združuje zneužívané osoby z detských čias.

čap, Reuters, čtk Vatikán

Pravda 15.1.2011

Svet naruby: Nenávisť

Štát Arizona musel prijať špeciálny zákon, aby ochránil pamiatku mŕtvych, ktorí prišli o život pri strelbe na americkú kongresmanku Gabrielle Giffordsovú. Zneprijemníť poslednú rozlúčku pozostalým a smútiacim sa totiž rozhodla fanatická náboženská skupina, podľa ktorej sú vraždy odplatu za hriešnosť Ameriky a jej toleranciu homosexuality. Skupina Westboroská baptistická cirkev má na internete stránky, ktorých adresy sú: Boh nenávidí buzíkov, Boh nenávidí médiá a Boh nenávidí svet. Na nenávisť však nebolo treba čakať do pohrebu. Hneď po strelbe americké ľavicové internetové skupiny spustili

ostrú paľbu na nenávidenú Sarah Palinovú - vraj príčinou atentátu bola jej nenávisťná kampaň, ktorá arizonskú kongresmanku odsúdila na politický odstrel. Palmovú a jej nahnevaných stúpencov navyše označili za pôvodcov ovzdušia nenávisť v krajine. Palinová obvinenia odmietla a kritikom odkázala, že nenávisťné vlny šíria sami. Podľa prieskumu verejnej mienky si šesť z desiatich Američanov nemyslí, že by za útok mohla politikou inšpirovaná nenávisť. Možno nie, ale jej existenciu len ťažko nevidieť. Veď i Palinová sa bránila slovami: „Nenávidím násilie!“

Miloslav Surgoš, Pravda 15.1.2011

Na výhradu vo svedomí príde čas

Na ratifikáciu zmluvy o výhrade vo svedomí príde čas. V relácii STV O 5 minút 12 to včera vyhlásil predseda SDKÚ-DS a minister zahraničných vecí Mikuláš Dzurinda. „Nič nám nebráni organizovať podujatia, aby sme presvedčili predovšetkým spoluobčanov, že takáto zmluva nie je nič zlé ani pre evanjelikov, židov či ateistov. Na toto máme, budem o tom premýšľať tak, aby žiaden môj krok nezneistil koalíčných partnerov, že chcem urobiť niečo, čo nemáme zapísané vo vládnom programe.“ Práve neprijatie tohto dokumentu spôsobilo v roku 2006 odchod KDĽ z vlády a predčasné voľby.

(tasr), HN 17.1.2011

Stali sa katolíckymi kňazmi

Po prvý raz v dejinách sa bývalí anglikánski duchovní stali katolíckymi kňazmi. Troch duchovných vysvätili napriek tomu, že každý má manželku a niekoľko detí. Aj po prechode do katolíckej cirkvi môžu zostať ženatí. TA3, 15.1.2011

Premiérka Iveta Radičová sa stretla s predstaviteľmi cirkvi a náboženských spoločností

Premiérka Iveta Radičová sa stretla s predstaviteľmi cirkvi a náboženských spoločností registrovaných na Slovensku. Ocenila ich pôsobenie v sociálnej sfére, v zdravotníctve či pri vzdelávaní mládeže. Informovala ich tiež o schválených zákonoch a opatreniach vlády.

STV1, 17.1.2011

Kto bol muž v reverende s päťcipou hviezdou

Keď sa presne pred 60 rokmi začali v Československu politické procesy s nepohodlnými katolíckymi biskupmi a ďalšími kňazmi, jeden z nich bol už dávno v bezpečí zámorskej emigrácie. Tento duchovný však možno najviac ležal v žalúdku komunistickým pohlavárom. Najprv s nimi dlho spolupracoval na akcii, ktorá mala rozdeliť a úplne oslabiť cirkev. Potom ich zrazu nechal s rozvarenou kašou, ušiel do cudziny a prostredníctvom vatikánskeho rozhlasu vyzval veriacich, aby novej moci neverili ani slovo. Volal sa Jozef František Fiala a jeho zdanlivo nevypočítateľné konanie je dodnes záhadou pre cirkevných i svetských historikov. „Počítam s tým, že ma suspendujú, ale ja necúvnam,“ ubezpečoval páter Fiala Alexeja Čepičku krátko pred vznikom rozkolníckej, tvrdo prorezimnej organizácie Katolícka akcia, ktorej mal predsedieť. „O tom nepochybujem,“ zareagoval Čepička, inak zať Klementa Gottwalda, „prvého robotníckeho prezidenta“ Československa a zároveň najvyššieho predstaviteľa KSC. Uvedený dialóg zaznel na schôdzi takzvaných pokrokových duchovných v Prahe 30. mája 1949. Alexej Čepička bol v tom čase ministrom spravodlivosti (neskôr národnej obrany) a súčasne viedol cirkevnú komisiu pri Ústrednom akčnom výbore Národného frontu, ktorá pripravovala rozkolnícku akciu. Rehoľný kňaz Fiala, rodák zo Spišskej Novej Vsi, pôsobil vtedy v pražskom kláštore sv. Jakuba a zároveň bol dosadený na čelo katolíckej Charity ako jeden z troch národných správcov. Podľa zistení cirkevného historika Jozefa Hal'ka sa Fiala tri dni pred vyhlásením Katolíckej akcie - 7. júna - ešte raz stretol s pražským arcibiskupom Josefom Beranom. Ten ho v rozhovore, odpočúvanom ŠtB, opakovane presviedčal, že celá akcia, proti ktorej sa postavili biskupi, je schizma a varoval ho pred možnými dôsledkami. „Upozorňujem vás, pán doktor, na všetky konzekvencie: exkomunikáciu, ipso facto a suspense a divinis,“ povedal Beran. Fiala napriek tejto výstrahe viedol ustanovujúcu schôdzu rozkolníckeho hnutia. Potom však znovu navštívil Berana, ospravedlnil sa mu za svoje konanie a potvrdil, že exkomunikačný dekrét už dostal. Zároveň

prezradil, že medzi ním a Čepičkom vzbĺkol konflikt a že všetky mosty sú spálené. O niekoľko dní neskôr, 14. júna 1949, tajne prekročil štátne hranice v oblasti Českých Veleníc skrytý v sťahovacom aute istej holandskej firmy. V Holandsku mal dobré kontakty z predchádzajúcich legálnych návštev. Známym doma však tvrdil, že odchádza na mierový kongres do Paríža. Neuplynuli ani tri týždne a Fiala sa ozval, ale už prostredníctvom vysielania vatikánskeho rozhlasu. „Môj útek nemohol predpokladať nikto, nemohol som však dopustiť, aby súčasná československá politika zneužívala moje meno, nemohol som dôverovať vláde, ktorá nedodržiava vlastné prísluby,“ uviedol a pokračoval: „Vedúci komunistickí predstavitelia sú absolútne nedôveryhodní. Ak by aj došlo k nejakej dohode, bola by to pre komunistov iba akási clona na zakrytie ich zámeru prenasledovať cirkev.“ S vedením KSC vtedy úzko spolupracovali viacerí „pokrokoví“ alebo „vlasteneckí“ duchovní z Čiech i zo Slovenska, iba u jedného však prišlo k takémuto náhlemu zlomu. „Fiala urobil radikálny rez a spoluprácu s komunistami takpovediac zo dňa na deň prerušil,“ konštatuje Hal'ko v obsiahlej výskumnej práci venovanej Katolíckej akcii. Ale čo ho k tomu viedlo? Výčitky svedomia? Náhle poznanie? Alebo vari možno predpokladať, že Fiala celý čas hral nebezpečnú hru a odstúpil z nej až po zistení, že druhá strana je skutočne schopná všetkého?

Ako zachraňoval partizánov

Súčasná slovenská i česká historiografia sleduje v živote pátra Fialu predovšetkým obdobie rokov 1945 až 1949, keď sa angažoval v prospech nastupujúceho totalitného režimu, už oveľa menej ju zaujíma, čo tomu predchádzalo. V Bratislave žije páterov synovec Andrej Fiala (77), jeden z najlepších znalcov vývoja hradov na Slovensku. V čase, keď strýko navždy odišiel do emigrácie, mal iba 16 rokov, veľa sa však o ňom dozvedel od svojich rodičov. „Strýko František sa narodil v júni 1913 ako šieste, najmladšie dieťa kováčskeho majstra,“ začína svoje rozprávanie. „Otec často spomínal, že na rozdiel od nich, starších súrodencov, Františka nenútili do domácich či poľných prác a dovolili

mu stále čítať.“ Po vychodení škôl v Spišskej Novej Vsi sa dostal František ako 17-ročný do seminára v Ríme pod Palatínom. Postupne získal doktorát teológie. Ako rehoľník rádu minoritov, čiže menších bratov konventuálov, prijal meno Jozef a stal sa farárom kláštorného kostola sv. Jakuba v Prahe. „Na formovaní svetonázoru strýka sa zrejme okrem viery podieľalo jeho hlboké sociálne cítenie,“ pokračuje synovec. „Jeden čas videl riešenie nepravostí pozemského života dokonca v komunistickom učení a jeho spojení s kresťanským náboženstvom.“ Rozbitie Československa hitlerovským Nemeckom priviedlo pátra Fialu do hnutia odporu. Od roku 1943 pôsobil v kláštore minoritov v Spišskom Štvrtku. K politickým pomerom vo „farskej republike“ mal od začiatku odmietavý vzťah. Je pravdepodobné, že spolupracoval so spišským podzemím, ktoré pripravovalo zvrhnutie režimu. Táto jeho činnosť vyvrcholila, keď sa v okolitých horách objavili partizánske oddiely. Fiala spolupracoval najmä so skupinou Viačeslava A. Kvitinského. Mal vtedy krycie meno Udavský. Z najnovších výskumov to potvrdzujú zistenia historika Ivana Petranského. „O tom sa doma nahlas nehovorilo, z rôznych náznakov som však po vojne pochopil, že strýko zaobstarával partizánom lieky a v kláštore skrýval nielen zranených, ale aj ich vysielaciu,“ poznamenáva A. Fiala. To však už bolo v čase Povstania a možno až po jeho podačení, lebo o pomoci rehoľníkov partizánom začali niečo šípiť aj dôstojníci okupačných nemeckých vojsk alebo gestapa. „Jednej noci prišli robiť do kláštora prehliadku. Zatiaľ čo jedni rehoľníci ich pri vstupnej bráne zdržiavali, ďalší preniesli ranených partizánov podzemnou chodbičkou do spodnej časti kaplnky.“ Z povojnových fotografií pátra Fialu je zrejme, že bol nositeľom viacerých vojenských vyznamenaní, jedného dokonca so zlatou päťcipou hviezdou. Ide o československý rad Za slobodu 1. stupňa, ktorý zriadili v roku 1946.

V službách Rudolfa Slánskeho

V jarných mesiacoch 1945 Fiala spolu s niekoľkými ďalšími duchovnými zakladá Slovanský katolícky výbor, orientovaný na komunistickú stranu a zblížovanie so Sovietskym

zväzom. Podľa historika Marka Syrného hlavnou úlohou tejto organizácie bolo vytváranie pozitívneho vzťahu katolíkov k ľudovodemokratickému režimu a vyvolávanie akéhosi „obrodného“ procesu vnútri katolíckej cirkvi, čiastočne skompromitovanej spoluprácou s ľudáckym režimom. Viacerí biskupi činnosť výboru odmietli. V rodine Andreja Fialu mali vtedy celkom iné starosti. „Ešte koncom marca 1945 zadržali príslušníci NKVD na ulici môjho otca a neprepustili ho ani na početné intervencie. Neskôr sme zistili, že otca vyviezli na Sibír,“ spomína syn. V tom čase už páter František pôsobil opäť v Prahe, v tamojšom minoritskom kláštore sv. Jakuba. Osobne sa poznal s Rudolfom Slánskym, ktorý bol nielen druhým mužom v hierarchii KSČ, ale aj predsedom zväzu partizánov. „František zrejme intervenoval u Slánskeho za svojho brata Andreja, strateného v gulagu,“ rozpráva A. Fiala, „čo mu neskôr potvrdil aj zástupca nášho veľvyslanectva v Moskve - vraj ho hľadali na žiadosť Slánskeho, ale dlho ho nemohli nájsť.“ Nakoniec ho však našli v pracovnom tábore v Kemerovskej oblasti. Koncom roku 1947 sa Andrej Fiala mohol vrátiť domov. „Bratia mali spolu dlhý rozhovor, strýko sa z neho mohol dozvedieť o málo známych vnútorných pomeroch krajiny Sovietov.“ Páter Fiala napriek tomu ďalej spolupracoval s komunistickou vrchnosťou. Radil v cirkevných otázkach Slánskemu a zrejme i Gottwaldovi. Slánský bol v apríli 1949 jedným z iniciátorov projektu založenia rozkolnickej Katolíckej akcie bez účasti biskupov, povestná cirkevná „šestka“ sa stala jeho hlavnou hybnou pákou. Páter Fiala v nej nechýbal, zavše poradil, ako pacifikovať „nelojálneho“ arcibiskupa Berana či niektoré odbojné biskupstvá. Politická vrchnosť však chcela viac, túžila úplne rozbiť katolícku cirkev. Predpokladá sa, že Fiala sa rozhodol pre „radikálny rez“, keď sa od Čepičku dozvedel o tajnom pláne zatvárania kláštorov v Československu. Na to už rehoľník nemohol pristúpiť...

Bol spovedníkom prezidenta

Vo svojom petržalskom byte opatruje Andrej Fiala viac ako 400 pohľadníc, ktoré strýko od roku 1965 používal v korešpondencii na Slovensko ako listový papier husto popísaný textom. Predtým príbuzným nepísal v obave, že im to spôsobí neprijemnosti zo stra-

ny úradov. Po odchode z vlasti si hľadal nové miesto pôsobenia čo najďalej, akoby unikal pred chápadlami tajnej polície. Pri svojom putovaní zakotvil nakoniec v Uruguaji, kde získal aj štátne občianstvo a prijal meno Jose Cuperisco. V tom čase už Katolícka akcia v Československu zaznamenala úplný krach. Kňazi, ktorí sa k nej pridali, sa stiahli v obave z exkomunikácie, alebo sa im otvorili oči po Fialovom vyhlásení. Na Slovensku urobil akúsi bodku za touto rozkolníckou operáciou básnik a vtedajší povereník kultúry Ladislav Novomeský, keď na jednom zasadnutí poznamenal, že ju musel začať „nejaký splašený ateista“. Slánskeho označili čoskoro za hlavu sprisahaneckého centra a zatvorili, režim však začal prenasledovať aj vzdorovitých duchovných. Nasledovalo zatýkanie biskupov, zinscenované súdne procesy, väznenie. V polovici 60. rokov prichádza politický odmäk aj v Československu. Fiala sa vracia z Ameriky do Európy, usádza sa v talianskej Padove. Pri návšteve Maďarska sa s ním stretáva po rokoch aj synovec Andrej. „Daroval som mu Husákovo Svedectvo o SNP, táto kniha vtedy nadchla mnohých Slovákov, strýko sa však po prečítaní niektorých kapitol usmial a povedal, že mnohé tvrdenia sú zámerne klamné.“ Počas Pražskej jari nadväzuje páter Fiala kontakty s úradujúcim arcibiskupom Františkom Tomáškom, ktorý žiada preňho od úradov povolenie pracovať v duchovnej správe. Vraj už to bolo na spadnutie, nasledovala však okupácia Československa, ktorá všetko zmenila. Fiala sa však rozhodol pre pôsobenie bližšie k domovine. V novembri 1970 už mal trvalý pobyt vo Viedni. „Tak ako v Taliansku aj tu vyučoval dejiny hudby a jeho rečovú zdatnosť využili aj v Dóme sv. Štefana,“ rozpráva synovec. „Bol spovedníkom cudzincov, ale aj mnohých významných osobností Rakúska, napríklad vtedajšieho prezidenta Rudolfa Kirchschräglera,“ dodáva synovec. Jozef František Fiala zomrel v auguste 1978. Rakva so zosnulým bola vyložená v Kreuz Kapelle Dómu sv. Štefana, ktorého bol duchovným správcom. Po zádušnej omši ho pochovali v krypte Konventu minoritov na Alser Strasse 17. V Československu o tom vtedajšie médiá neinformovali. Brat Andrej už nežil, švagrinej Helene Fialovej však úrady povolili zúčastniť sa na pohrebe.

Vladimír Jancura, Pravda 15.1.2011

Richard Sulík: Myslím, že sa mi darí

Predseda parlamentu a SaS chce odľuku cirkví, aby sa kňazi nemuseli bratať s komunistami

Igor Matovič bude mať s budovaním strany problém, Ján Slotta sa potrestať nedá a Miloslava Zemková nemá nič isté, hovorí predseda parlamentu RICHARD SULÍK.

Dali ste poslancom pokuty, peniaze ste im vrátili. Spúbili ste vyriešiť sochu Svätopluka, stojí ďalej. Platy poslancov sa znížili symbolicky. Máte pocit, že sa vám darí?

„To, že platy poslancov išli dole len o tri či štyri percentá, je spôsobené hlavne ich predošlým zmrazením, ktoré sme odstránili. Treba si uvedomiť, že prvýkrát v histórii klesli platy poslancov. Pri Svätoplukovi niektorí čakali iné rozhodnutie, ďalší žiadne. Podarilo sa docieľiť celkom dobrý kompromis. Znak je prekrytý, písmo je odstránené. Nie každé rozhodnutie bude pre každého optimálne. Preto si myslím, že sa mi darí celkom dobre.“

Otvorili ste tému odluky štátu od cirkvi, čo sa Obyčajným ľudom nemusí páčiť, keďže sa netaja konzervativizmom. Zmiernili by ste to, aby boli spokojní?

„Jedna z predstáv je, že to bude so súhlasom cirkvi. Viem si predstaviť niekoľko riešení, s ktorými by súhlasili. Hľadáme spoločenskú dohodu. Ani mnohým predstaviteľom cirkvi sa nepozdáva, že sú závislí od štátu. Potom vysokí predstavitelia cirkvi sa bratajú s bývalými komunistami, ktorí ich 40 rokov prenasledovali, a to nie je dobré pre spoločnosť.“

Obyčajní ľudia a OKS si dali do nového roka predsavzatie, že budú viac budovať vlastné postavenie. Neoslabí to koalíciu?

„Pozrime sa späť. Do konca roka sme mali 749 hlasovaní, pri 744 bola dohoda, na zvyšku nie. Nedohoda predstavuje jedno percento. Čo treba riešiť?“ (krátené)

Zuzana Petková, Miroslav Kern
SME 15.1.2011

Zakázat' vieru je nemožné

Predstavu, že by dnes štát niekomu siahal na vieru a obmedzoval ju, ľudia odmietajú. To, čo majú vnútri, sa podľa nich zatrhnuť nedá.

Niekoľko niekoho kruto prenasleduje, aby bol po čase sám obeťou. Či je to dôsledok toho, ako melú Božie mlyny, nevedno, v každom prípade je zaujímavé, ako sa v priebehu dejín dokáže situácia otočiť. Tak sa mohlo stať, že kým pred stáročiami sa cirkev aktívne podieľala na množstve zločinov a ubližovaní nevinným, a to nielen v rámci inkvizície, ktorú dnes niektoré cirkevné autority relativizujú, v 50. rokoch minulého storočia si na našom území sama prežila peklo, ktoré možno pokojne nazvať likvidačným.

Garancia ústavou

V dôsledku arogancie komunistov sa mnohí veriaci prispôbili a za socializmu svoju vieru prežívali v sivej zóne bez toho, aby ju dávali najavo mimo svojich blízkych. Kým iní sa jej úplne vzdali, ďalší vytrvalo pracovali na demontáži režimu a svoju vieru demonštrovali otvorene. Výsledok bol pre bolševika v konečnom dôsledku hrozivý - vieru nezabil ani nezlikvidoval napriek tomu, že dokázal rozdeliť aj duchovných. Časť z nich totiž ostala slušná a nikdy sa nezlomila, kým časť kolaborovala s komunistami a to nielen v rámci združenia *Pacem in terris*. Ako si niektorí kňazi zdôvodňovali spoluprácu s ŠtB a ako im sedela s Desatorom, je inak námet na kvalitný scenár. Dnes vieru nikto zakazovať nemôže, pretože slobodu náboženského vyznania garantuje priamo ústava. Predstava, že štát rodičom zakazuje vychovávať potomstvo vo viere, že minister vnútra vydá pokyn na zásah proti kňazom, rehoľným sestram, aby ich potom sudcovia poslali na nútené práce či rovno na smrť, je našťastie naivná, dokonca aj v prípade, že by vo vláde nesedeli tí, čo majú v názve strany prívlastok „kresťanskí“, ale zatvrdnutí komunisti. Aj keby sa totiž o čokoľvek pokúsili, veriaci by sa už nedali. Žiadni noví Srhoľcovia v úradných baniach nehrozia. Ale keby náhodou, ako by na to reagovali veriaci?

Mám len ju

Vziať vieru úprimne veriacim je podľa ich vlastných slov takpovediac nemožné. Zuzana Chovanová z evanjelickej obce Príbelce pri Veľkom Krtíši má takmer osemdesiat rokov a pred-

stavu, že by žila bez Boha, považuje za absurdnú. V mladosti pri autonehode prišla o manžela. Odvtedy žije sama a priznáva: „Mám smutný život, nie je mi ľahko. Ak by som sa nedržala Pána Boha, už tu určite dávno nie som. On ma tu drží, má na to nejaký dôvod. Zažila som také obrovské trápenia, že bez neho by som sa na tomto svete naozaj neobišla.“ Pri spomienke na dávnu tragédiu sa rozplače a vraví, že napriek všetkému vo viere nikdy nezapochybovala. Nápad, že by jej v láske k Bohu niekto bránil, ju celkom pobaví. „A ako by to dokázal? Nemožné. Ja nič na svete nemám, iba svoju vieru.“ Považuje ju za prirodzenú vec, návštevu kostola tiež. „Vojdem do chrámu a všetko nepríjemné zo mňa spadne. To mi ťažko niekto vezme, kým som ako tak zdravá a vládzem na nohy.“ Aj nás vypravádza slovami: „Len aby vám pánbožtek dal veľa zdravia a aby ste šťastlivo došli.“

Zo srdca ju nevyrvú

Štyridsiatnik Ivan Rigo pochádza z východného Slovenska, pre prácu dlhodobo žije v Bratislave. Je katolíkom, návštevu kostola považuje za takú samozrejmosť, že si nespomína, kedy vynechal niektorú nedeľu. „Nechodím tam ani tak kvôli sebe, ako kvôli svojej rodine, ktorej vyprosujem zdravie a trepezlivosť. Pre robotu sme s manželkou aj deťmi odlúčení, doma som iba raz za dva týždne, takže v hlavnom meste mám vlastne len Boha. On mi dáva silu vydržať.“ Pri otázke, či si dokáže predstaviť, že by mu vieru chceli násilne zakázať, respektíve znemožniť návštevu chrámu, sa len pousmeje: „Môžu mi zabrániť vo fyzickej návšteve kostola, ale vieru zo srdca mi nevyrvú. Na to nemá nik. Dá sa to len u tých, kde je viera zásterka a póza. Koniec koncov, o zákaz demonštrácie mojej viery sa pokúšali už súdružky na základnej škole. Na ich pokyn som si musel pod košeľou schovávať retiazku, na ktorej som nosil krížik od babky. Tých pár hodín denne som vydržal a dnes mi príde úplne smiešne, že komunisti boli takí hlupáci. Nedokázali totiž pochopiť, že zakázané ovocie láka človeka oveľa viac, ako keby sa povalovalo po všetkých pultoch.“

Boh nikdy nesklamal

Jana Šinková je baptistka, má 34 rokov, žije v Lučenci, s manželom Miroslavom majú dve deti. Na prípadné

snahy brániť jej v praktizovaní viery odpovedá, že predstaví si to síce vie, ale určite by neustúpila. „Viera je moje presvedčenie, moja vlastná pozitívna skúsenosť s Bohom, takže snaha obráť ma o ňu by bola zbytočná.“ Boh je podľa nej pevná istota v živote, „ktorá ma nikdy nesklamala, na ktorú sa môžem kedykoľvek spoľahnúť. Keď to potrebujem, pomôže mi“. Šinková považuje za dôležité viesť k viere aj vlastné deti. „Nie je to však mechanické, nemusia robiť všetko presne tak, ako im poviem, lebo chcem, aby sa rozhodli samy, aby o všetkom premýšľali.“ Podľa vlastných slov im ukazuje Boha, s ktorým môžu komunikovať, obrátiť sa na neho, spoľahnúť sa na jeho schopnosti. „Snažím sa ich viesť k tomu, čo je písané v Biblii, a myslím, že ich to úprimne zaujíma. Ak aj na niečo zabudnem, samy ma na to upozornia.“ Jej manžela Miroslava podľa vlastných slov viera priviedla k zdroju pokoja, radosti a pomoci, keď je človek v núdzi. „Bez týchto vecí sa žije veľmi ťažko. Viera je mojím kompasom.“ Dôvod, pre ktorý chce vo viere vychovávať aj deti, má jasný: „Keď začnete čítať Bibliu a porozumiete jej, zistíte, že vás môže priviesť len k dobrým veciam. Sú v nej obsiahnuté všetky ľudské hodnoty, pričom každý človek chce svoje deti vychovávať čo najlepšie.“ Zásahy do viery zvonku si síce Šinko vie predstaviť, ale podľa neho sa dá zakázať len to navonok viditeľné, to, čo vnímame očami. „Naše myslenie a vnútro sú vždy naše, zakázať sa dajú len vonkajšie prejavy.“

Vďaka nej prežil vojnu

Peter Tkáč, ktorý sa narodil v roku 1917, pred niekoľkými rokmi v rozhovore pre SME.sk priznal, že najmä vďaka viere prežil vyhladzovací tábor v Singapore. Na otázku, čo v takých chvíľach pomáha, odpovedal: „Najmä viera v Boha a nádej. Nádej, že Japonci tú vojnu aj tak prehrajú.“ Beznádejí vraj nikdy nepodľahol. „Nie, absolútne nie. Bol som mladý a viera je najúžasnejšia vec. Vedomie nepoddať sa mi veľmi pomohlo. Nechcel som sa vzdať. To vám dodá takú silu, že dokážete čokoľvek. Presne táto sila chýba mnohým ľuďom, o ktorých počujem, že spáchali samovraždu.“ Ivete Sivákovovej ťahá na šesťdesiatku. Ako katolíčka sa za svoju vieru nehanbila ani v minulom režime. „Čo mi už len kto

mohol spraviť? Nikdy som nepásla po kariére, pracovala som ako predavačka, manžel bol na družstve. Možno v mestách to bolo inak, ale u nás na dedine sa nikto do toho, kto chodí do kostola, nestaral. A ak sa aj staral, bolo mi to jedno, Boha by som nezaprela, aj keby ma mučili. Pomohol mi v toľkých situáciách, že by to bola zrada.“ Podľa Sivákovej je viera z úprimného človeka nevykorenitelná. „Ak niekto úprimne hľadá odpovede, je vylúčené, že by ho niekto mohol zbaviť viery. To môže len on sám, poznám aj takých. Stalo sa im nešťastie a vinu hodili na Boha, akoby on zodpovedal za ich život.“ Dodáva, že viera nie je ľahká, ale jej výsledky sú ohromujúce a pre tých, čo to nezažili, aj nepochopiteľné.

Karol Sudor
SME 15.1.2011

Z obce Hejce je smutná atrakcia

Pred piatimi rokmi pri maďarskej dedinke zahynulo v lietadle 42 slovenských vojakov

Len pár minút letu a dvadsaťosem kilometrov vzdušnou čiarou delilo vo štvrtok 19. januára 2006 vojenský špeciál An-24 od letiska v Košiciach. Na jeho pasažierov z mierovej misie v Kosove tam už čakali príbuzní. Stroj však narazil do kopca Borsó neďaleko maďarskej obce Hejce. Zahynulo 42 slovenských vojakov a názov dedinky obletel celý svet. „Sú veci, ktoré sa ani nedajú vysvetliť. Musíme ich jednoducho prijať,“ myslí si starosta Géza Rohály. Pri pamätníku, ktorý v dedine postavili slovenským vojakom, upravuje na venci stuhu s nápisom: V Afganistane na vás myslím, Martin.

Veniec doniesla pred pár dňami mama Martina Farkaša, ktorý ako jediný pád lietadla prežil. Od tragédie navštevuje Hejce okolo 12-tisíc ľudí ročne. Nielen príbuzní obetí, ale aj školské zájazdy, vojaci, dôchodcovia, turisti z oboch strán hranice.

Medaila za pomoc

„Verte, nikto z nás netúžil po takej smutnej reklame. Stála nás všetkých príliš veľa,“ hovorí dôchodca András Mester. Bývalý učiteľ Rómov v susednej dedine Vilmány s manželkou Ildikó sa po havárii dva dni a dve noci v budove obecného úradu starali o stovky záchranárov, vojakov, novi-

Vatikán bránil nahlasovaniu zneužívania

Vatikán napomínal írskych katolíckych biskupov, aby neoznamovali polícii možné prípady zneužívania detí, pretože by to porušovalo cirkevné právo. Vyplýva to z nedávno objaveného listu z roku 1997, ktorý zverejnila írsky televízia RTE.

(SITA), Pravda 19.1.2011

Začal sa Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Na Slovensku i vo svete sa dnes začína Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Pri tejto príležitosti kresťania v mnohých slovenských mestách pripravujú spoločné ekumenické bohoslužby. Ekumenické dni v Trnave sa tento rok rozrástli o nové cirkvi. Namiesto dvoch sa tento raz zapoja až štyri. Rímskokatolíci, Evanjelická cirkev augsburského vyznania, Cirkev bratská a Evanjelická cirkev metodistická. Spoločné stretnutia trnavských kresťanov sa konajú už po 51. krát. Nahrávala Kristína Strapcová, redaktorka:

„Ekumenický týždeň otvorí homíliou evanjelický farár Rastislav Hargaš v katolíckej Bazilike svätého Mikuláša.“

Margita Vanovčanová, hovorkyňa Arcibiskupského úradu v Trnave: „Stretnutia budú ďalej pokračovať v modlitebni Evanjelickej cirkvi metodistickej na Bernolákovej ulici, to bude v piatok 21. januára a tam

homíliu prednesie Marcel Kubinec, ktorý je dekanom Rímskokatolíckej cirkvi v Trnave. A vlastne v posledný deň tohto týždňa to bude utorok 25. januára zasa v evanjelickom kostole bude mať homíliu trnavský arcibiskup Róbert Bezák.“

Redaktorka: „Podľa evanjelického farára Rastislava Hargaša prinášajú ekumenické stretnutia poznanie, vďaka ktorému majú k sebe bližšie ľudia aj cirkvi. Ku kresťanským veriacim prehovorí v najstaršom chráme trnavských katolíkov.“

Rastislav Hargaš, evanjelický farár: „Budem mať na pamäti, že je to zvláštna príležitosť, alebo nie každodenná, že aj okruh tých účastných bratov a sestier bude širší čo sa týka nielen počtu, ale najmä vierovyznania, takže bude tu snaha naozaj potešiť všetkých a ponúknuť jedinečné božie slovo.“

Rádio Regina, 18.1.2011

nárov. A spolu s nimi ďalších tridsať miestnych, desatina obyvateľov dedinky. „Keď sme sa dozvedeli, čo sa stalo, len tak, na pyžamo, sme si čosi obliekli. Až po dvoch dňoch sme si uvedomili, že by sme sa mohli aj prezliecť a umyť. Vtedy sme vôbec nevnímali, ako beží čas, necítili sme únavu. Smútok a bolesť boli silnejšie,“ hovorí pani Ildikó a z tváre si utiera slzy. András spomína na pekára z Göncu, ktorý priviezol sto bochníkov chleba, na miestnych, čo upiekli pagáče a doniesli desaťlitrové vedro bravčovej masti. „Prišiel chlapík s plným mercedesom klobásky, šunky, salámy. Len to vyložil a už ho nebolo. Dodnes neviem, kto to bol.“ András

Mester otvára škatuľku s bronzovou medailou slovenského ministerstva obrany. „Je to jediné ocenenie, ktoré som v živote dostal. Chceli ju dať aj manželke. Povedal som, že stačí jedna.“

Do obce pribudli Slováci

Aj keď v Hejciach zomiera viac ľudí, ako sa narodí, počet obyvateľov je stále rovnaký. „Vaši ľudia si u nás kúpili pár opustených domov. Sú medzi nimi aj tri rodiny, ktoré majú nejaký vzťah s obeťami tragédie,“ vysvetľuje Rohály. „Žijeme tu v mieri a v pokoji, vo vzájomnej úcte. Len politici sa nás, obyčajných ľudí, snažia rozoštváť. Tragédia však všetky hrany obrúsila.“ Starosta je presvedčený, že sme si navzájom súdení. Počas vojny ukrývali v Hejciach zariadenie košického Dómu sv. Alžbety, do miestneho kláštora sa uchýlil aj košický biskup István Madarász. K bronzovému pamätníku v decembri namontovali termovíznou kameru, aby bol pod stálym dohľadom. „Tragédia nás spojila. Preto hovorím - ani smrť neprerušila mierovú misiu vašich vojakov,“ povedal Rohály. Mikuláš Jesenský, SME, 19.1.2011

Čo znamená byť blahorečený

Po beatifikácii sa môžu katolíci obracať k pápežovi

Pápež Ján Pavol II. bude blahorečený. Urobil zázrak a bol taký obľúbený, že jeho nasledovník proces svätorečenia expresne urýchlil.

FENOMÉN SVÄTOREČENIE

Francúzskej mniške Marie Simonovej-Pierrovej diagnostikovali Parkinsonovu chorobu. No z tejto choroby sa údajne nevysvetliteľne vyliečila. Stalo sa tak dva mesiace po smrti pápeža v roku 2005 po tom, ako sa k nemu začala s ďalšími sestrami modliť. Ján Pavol II. sa teda podľa dekrétu Benedikta XVI. prihovoral u Boha za uzdravenie.

Santo subito

Čo to všetko pre katolíkov znamená? Blahorečenie, beatifikácia, je potvrdením cirkvi, že sa daný človek nachádza v Božej blízkosti a môže sa u neho prihovárať. Znamená to, že ľudia sa na blahoslaveného budú môcť obracať vo svojich modlitbách. Môžu mu tiež prejavovať verejnú úctu, napríklad prostredníctvom pobožností. Po blahorečení sa obyčajne začína kanonizačný proces. Ak sa skončí úspešne, dotýčaný je vyhlásený za svätého. Dosiaľ bola najrýchlejšie blahorečenou osobou matka Tereza, ktorej sa tejto cti dostalo šesť rokov po smrti, v roku 2003. Proces blahorečenia bývalého pápeža bol rovnako rýchly. Obvyklú päťročnú čakáciu lehotu nalomilo aj skandovanie a transparenty Santo subito (svätý hneď), ktorým dávali veriaci už na pápežovom pohrebe najavo, že čakať nechcú. O skrátenie procesu sa však zasadil najmä nástupca Jána Pavla II. Benedikt XVI., vtedy ešte pod menom Joseph Ratzinger, ktorý viedol pohreb-

né obrady, prítomných uistil, že Ján Pavol II. sa už na nich pozerá „z Otcovho domu“. Od prefekta Kongregácie pre náuku viery to bolo silný signál.

Pápež bližšie k ľuďom

„Samozrejme, dôležitá je aj ‚objednávká‘, teda aj popularita, úcta a záujem o daného človeka,“ hovorí rímskokatolícky kňaz Marián Gavenda. Popularitu, ktorú mal Ján Pavol II. za svojho života, si zachoval aj po smrti. Dôvodov je podľa Gavendu viacerých: „Jednak bol veľmi dlho pápežom - od roku 1978 do roku 2005 a bolo to tiež v mediálnych časoch televízie a internetu, ktoré ho urobili známejším ako jeho predchodcov.“ Dôležité tiež bolo množstvo pastoračných ciest, ktoré Ján Pavol II. vykonal. Marián Gavenda však tvrdí, že možno najdôležitejšie bolo, že bol pápežom blízky obyčajným ľuďom.

Budúcnosť

Dvanásť dní pred tridsiatym výročím pokusu o atentát sa teda Ján Pavol II. stane blahoslaveným. Jeho telo prenesú do Baziliky sv. Petra, presnejšie do kaplnky sv. Sebastiana. Ďalší priebeh kauzy, teda či sa okamžite začne proces kanonizácie, však ťažko odhadnúť. Otázne je tiež to, nakoľko obrovská popularita Jána Pavla II. pretrvá. Aj úcta k svätým má svoje limity. Ako hovorí Marián Gavenda: „Úcta kolíše. Niekedy sa svätý takmer stratí, inokedy sa zase takpovediac vynorí.“ Dôležité tiež je, či má kto úctu k svätému udržiavať. Vplyv na to majú aj rehole, ktoré vyzdvihujú svojich. V každom prípade, pokiaľ bude odkaz Jána Pavla II. dôležitý pre dostatok ľudí, úcta k nemu pretrvá. **Tomáš Gális, SME 20.1.2011**

Kto boli svätci?

Svätci boli vzormi, ale aj ochrancami.

Najstaršie doklady uctievania svätých sú spojené s apoštolmi, Pannou Máriou a prvými mučeníkmi. Mučeník bol vtedy ochrancom komunity, na ktorej území ležal jeho hrob a s dátumom jeho smrti bol spojený výročný sviatok. Pre vtedajších ľudí to boli nielen symboly, ale aj vzory. „Blahoslave-

ní a svätci sú ľudia, ktorí počas svojho pozemského života maximalizovali svoje talenty a tie ponúkli do služby ostatným ľuďom,“ hovorí cirkevný historik Jozef Hal'ko. „Preto svätcov cirkev ponúka ľuďom dobrej vôle ako svedectvo o sile Božieho pôsobenia.“ Nad hrobmi mučeníkov boli postupne budované oltáre a kostoly. Postupne sa

Vyliečená mniška prehovorila

Cirkev ju považuje za žijúci dôkaz toho, že zázraky sa dejú. Francúzska mniška, ktorú uzdravil pápež Ján Pavol II. odhalila ďalšie podrobnosti. Z obľúbeným pontifikom sa vraj stále rozpráva a dokonca aj pred kamerami údajne stál pri nej.

Redaktorka: „Marie Simon-Pierre je v posledných týždňoch asi najznámejšou mniškou na svete. 49-ročná rehoľná sestra trpela Parkinsonovou chorobou štyri roky. Jedného dňa sa ale zobudila a bola zdravá.“

Marie Simon-Pierre, francúzska mniška: „Väčšinou som nespala, pretože som mala veľké bolesti, ale v tú noc som zaspala. Ráno som sa zobudila a pocítila úľavu. Svaly som už nemala stuhnuté a vedela som sa hýbať.“

Redaktorka: „Večer predtým sa spolu so sestrami modlili ku zosnulému pápežovi. Prosili Jána Pavla II., aby sa prihovoral u Boha za jej uzdravenie.“

Marie Simon-Pierre, francúzska mniška: „Bola som pripravená na to, že zvyšok života strávim na vozíčku, ale matka predstavená mi povedala, že ešte nie je koniec, že Ján Pavol II. ešte nepovedal posledné slovo.“

Redaktorka: „Marie sa vyliečila dva mesiace po smrti Jána Pavla II., ktorý tiež trpel Parkinsonovou chorobou. Lekári jej náhle uzdravenie dodnes nevedia medicínsky vysvetliť. Vatikán preto nepochybuje o tom, že sa stal zázrak.“

Marie Simon-Pierre, francúzska mniška: „Prvé čo mi napadlo, keď som sa uzdravila, bola otázka prečo práve ja? Okolo mňa je toľko chorých ľudí. Aj pre mňa je to záhada.“

Redaktorka: „Od úmrtia Jána Pavla II. Vatikán zaznamenal tisíce nahlásených zázrakov, ktoré sa stali ľuďom, ktorí sa modlili k zosnulému pápežovi. Až toto záhadné uzdravenie mnišky však oficiálne uznali za zázrak a tým uvoľnili cestu k jeho blahorečeniu.“

**Natália Babincová
TV Markíza, 18.1.2011**

však rozvinul aj obchod s relikviami, čo umožnilo zakladanie nových kostolov a „univerzalizáciu“ svätcov. (tg)
SME 20.1.2011

O pozostatky ruského cároviča nemá záujem ani štát, ani cirkev

O pozostatky následníka ruského trónu cároviča Alexeja a jeho sestry Márie vraj nemá nik záujem. Môžu skončiť v úplne bezmennom hrobe. Upozornil na to Vladimír Soloyjov, vyšetrovateľ, ktorý má už dve desaťročia na starosti vyšetrovanie poprav y cárskej rodiny. „Od uverejnenia výsledkov výskumu, ktoré potvrdili pravosť pozostatkov, už prešli vyše dva roky. Prácu expertov ignorujú. O pozostatky sa nestará ani štát, ani cirkev,“ postážoval sa Soloyjov denníku Izvestija. „Kosti následníka trónu a veľkokňaznej uchovávam ako vecné dôkazy. Bojím sa však, že skôr či neskôr ich bude nevyhnutné pochovať podľa obvyklých pravidiel medzi iné nevyžiadané pozostatky,“ dodal Posledného ruského cára Mikuláša II., jeho ženu a päť detí zastrelili v noci 17. júla 1918 v Jekaterinburgu. Tam ich zadržovali po cárovej abdikácii. Po rozpade Sovietskeho zväzu pozostatky, s výnimkou dvoch detí, s veľkou slávou pochovali v cárskej hrobke v Petrohrade. Pozostatky detí sa našli v Jekaterinburgu až v roku 2007. Ich nález sprevádzali pochybnosti, expertízy ruských genetikov a aj expertov americkej armády však „jednoznačne dokázali, že sú to pozostatky cároviča Alexeja a jeho sestry veľkokňaznej Márie“. Pri identifikácii pomohli aj krvné škvrny na košeli cára Mikuláša, ktorú mal oblečenú ešte ako následník trónu na návšteve Japonska v roku 1891, kde ho napadol japonský policajt. „Možnosti súčasnej vedy sú vyčerpané a na svete niet seriózneho vedca, ktorý by mohol identifikáciu napadnúť,“ usúdil Soloyjov. Vyšetrovateľ tiež spochybnil veľmi rozšírenú správu, že rozkaz na vyvraždenie cárskej rodiny vydali vodcovia bolševikov Vladimír Iljič Lenin a Jakov Sverdlov. „Môžem s úplným presvedčením vyhlásiť, že sa nenašiel ani jeden vierohodný dokument, ktorý by dokazoval ich iniciatívu,“ povedal o výsledkoch pátrania v štátnych archívoch. Soloyjov popravu pripisuje skôr uralským komunistom, ktorí sa v prípade cárskej rodiny vymkli kontrole centra. Kremel poslal do Jekaterinburgu svojho komisaára so stovkou červených gardistov, aby cára a jeho rodinu priviezli na súd. Miestne orgány v Jekaterinburgu sa

SaS chce zmenu financovania cirkvi

Strana Sloboda a Solidarita sa chystá otvoriť otázku financovania cirkvi. Na sociálnej sieti Facebook vyhlásila, že by ho rada zmenila už v tomto volebnom období. Jej šéf Richard Sulík netají, že by privítal úpravy, ktoré by viedli k „väčšej nezávislosti cirkvi“, aj keď úplnú odluku od štátu nepovažuje za reálnu. Diskusia o tejto otázke by podľa SaS mala trvať jeden až pol druhu roka. Minister kultúry a cestovného ruchu Daniel Krajcer (SaS) pripomína, že otvorenie takejto diskusie si vláda Ivety Radičovej dala aj do programového vyhlásenia. O téme už so zástupcami niektorých cirkvi hovoril a mieni v tom pokračovať. Hoci sulíkovci dosiaľ nijaký konkrétny model nového financovania nenavrhli, v tlačí už dávnejšie prebehli informácie, že si vedia predstaviť, že by veriaci z 19-percentnej dane z príjmov odvádzali jedno percento pre „svoju“ cirkev či náboženskú spoločnosť. Krajcerova hovorkyňa Eva Chudinová však zdôraznila, že ministerstvo nijaké modely nikomu nemieni vnucovať a iniciatívu v tomto smere očakáva najmä zo strany cirkvi. „Na jar budúceho roka sa pripravuje stretnutie s predstaviteľmi všetkých registrovaných cirkvi a náboženských spoločností,“ doplnila. V súčasnosti cirkev na Slovensku podporuje štát z daní všetkých, teda nielen veriacich občanov. Ich výška každoročne predstavuje takmer 40 miliónov eur, z ktorých najviac, viac ako polovica, pripadá katolíckej a asi desatina v poradí druhej, evanjelickej cirkvi. Právne postavenie katolíckej cirkvi pritom rieši tzv. základná zmluva, ktorú Slovensko uzavrelo so Svätou stolicou v roku 2000. Podľa predchádzajúcich dohôd by ju mali doplniť ešte dve čiastkové

zmluvy - o financovaní cirkvi a o výhrade vo svedomí. KDH na tomto zámere zatiaľ nemá vôľu čokoľvek meniť. K iniciatíve koalíčných kolegov zaujalo vyčkávaciu taktiku. „Sme za otvorený dialóg medzi zástupcami registrovaných cirkvi a predstaviteľmi štátu. Naším cieľom je riešenie výhodné pre obe strany,“ tlmočil Pravde stanovisko KDH jeho hovorca Matej Kováč. Konferencia biskupov Slovenska sa k plánu SaS takisto stavia opatrne. „Počuli sme len politický názor jednej strany, ku ktorému sa vyjadrovať nebudeme,“ uviedol hovorca KBS Jozef Kováčik. Podľa neho KBS zaujme oficiálne stanovisko až vtedy, keď sa začnú relevantné rokovania. Nateraz sú však jej členovia presvedčení, že najlepšie by problém vyriešila čiastková zmluva s Vatikánom. „Naše postoje vyjadríme na rokovaníach, nie odkazmi cez médiá,“ uzavrel Kováčik. „Uvidíme, na aké úskalia v priebehu diskusie narazíme,“ reagoval Sulík. Ako dodal, nemieni sa vyhýbať ani ďalšej citlivej téme, ktorou je výhrada vo svedomí. Hoci s ňou „nemá problém, pretože len zvyšuje slobodu jednotlivca“, nepovažuje za vhodné, aby výhradu garantovala ďalšia čiastková zmluva s Vatikánom, ktorú by bez jeho súhlasu nebolo možné zmeniť či vypovedať. Podľa Sulíka by zásady, na základe ktorých by napríklad veriaci lekár mohol odmietnuť vykonávať interrupcie či veriacia predavačka prácu v nedeľu, stačilo zakotviť do Zákonníka práce. Sulík už pri formovaní koalície neuspel s návrhom, že ak KDH podporí dekriminalizáciu marihuany, SaS jej pomôže s vatikánskou zmluvou o výhrade vo svedomí.

Soňa Pachterová, Pravda 20.1.2011

však rozhodli tajne a rýchlo skončiť s cárom, aby jeho dcéry s nemeckým pôvodom nezohrali úlohu pri uzmiernení sa s Nemeckom. Kremel o poprave vyrozumeli dodatočne. Otázka viny za popravu a pravosti pozostatkov má však aj istý aktuálny podtext. Vyšetrovateľova verzia, že cárova rodina bola skôr vyvraždená ako poopravená, by vo svetle ruského práva bránila rehabilitácii obetí. O pravosti pozostatkov zasa pochybovala predovšetkým ruská exilová pravoslávna cirkev. Tá sa po desaťročia klaňala relikviám v Bruse-

li a členov cárskej rodiny vyhlásila za svätých mučeníkov už v roku 1981. Cirkev v Rusku to urobila v roku 2000. Z náboženského hľadiska je uctievanie nepravých pozostatkov rúhanie a z toho aj prameňa pretrvávajúce pochybnosti. Pohreb pozostatkov cárskej rodiny si presadil štát v Petrohrade 17. júla 1998, v deň 80. výročia poprav. Na obrade sa však nezúčastnil vtedajší prezident Boris Jeľcin, ani vtedajší patriarcha cirkvi Alexij II. a neboli na ňom ani niektorí poprední členovia rodu Romanovovcov. **čtk, Pravda 20.1.2011**

Choroba sa už nemôže vrátiť

Úcta k blahoslaveným a svätým má korene v prvotnej cirkvi, hovorí katolícky kňaz MARIÁN GAVENDA.

Z čoho prameni úcta k svätým v katolíckej cirkvi?

„Terajšia úcta k blahoslaveným a svätým má korene v prvotnej cirkvi. Spoločenstvá uctievali mučeníkov, pri ich hrobách čerpali silu a vytvárali s nimi duchovné spoločenstvo. Bola to spontánne vznikajúca úcta. Ľudia si niekoho, či už pre jeho mučenícku smrť, alebo svätý život, začali uctievať. Už v prvých storočiach sa písali tzv. acta martyrum či acta sanctorum. Koncom desiateho storočia sa stanovili podmienky na vyhlásenie za svätého.“

Aký je postup pri blahorečení a svätorečení?

„Najprv sa dá do pohybu diecézny proces. V diecéze, z ktorej daný kandidát pochádzal, sa zriadi komisia, ktorá zhromaždí potrebný materiál a svedectvá, ktoré sa posúvajú do Vatikánu na Kongregáciu pre kauzy svätých. Tu prebehne niečo ako súdny proces, v ktorom popri rôznych expertoch sú najmä predkladateľ (promotor fidei), žalobca (advocatus diaboli) a obhajca (advocatus Dei). Predkladateľ, zjednodu-

šene povedané, tvrdí, že kandidát bol dobrý. Diablov advokát hľadá niečo, čo by sa dalo kandidátovi vytknúť, pretože beatifikácia neznamená len potvrdiť, že kandidát je spasený, ale predkladá sa ako vzor hodný nasledovania. Medzi podmienkami je aj zázrak, ktorý sa stal, na príhovor kandidáta na blahorečenie.“

Čo potom?

„Kongregácia pre kauzy svätých celý materiál preskúma, eventuálne ho doplní, ale môže ho aj zamietnuť. Kandidátov nakoniec schvaľuje pápež. Samotné blahorečenie je slávnostný akt, ktorým pápež dáva povolenie, aby daný ‚boží služobník‘ bol po smrti verejne uctievaný ako blahoslavený pre svoj ‚hrdinský cnostný život‘. Ján Pavol II. bude celkom isto aj ako blahoslavený uctievaný na celom svete.“

Čo je v ponímaní katolíckej cirkvi zázrakom?

„Zázrakom nenazývame všetko, čo si nevieme prirodzene vysvetliť. Aby bola nejaká udalosť uznaná ako zázrak, musí to byť uzdravenie z choroby, ktorá je zdokumentovaná ako nevyliciteľná. A musí to byť trvalý stav, teda, že sa choroba nevráti.“ (tg), SME 20.1.2011

Cirkev stráca dôveru

Katolíckej cirkvi dôveruje v Poľsku 66 percent opýtaných, čo vzhľadom na kresťanskú tradíciu krajiny odráža pomerne slabú obľúbenosť. Vyplýva to z prieskumu TNS OBOP. Je to najhorší výsledok popularity cirkvi v tomto štáte od roku 1994. (čtk), Pravda, 21.1.2011

Ekumenický týždeň modlitieb

Dnes sa v Rožňave skončil prvý ekumenický týždeň modlitieb v tomto roku. Počas Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov sa duchovní v evanjelickom, katolíckom a reformovanom kostole spoločne venovali dejinám jeruzalemskej cirkvi a činom apoštolov. V Rožňave sa v duchu niekoľko-ročnej tradície počas týždňa modlitieb konali bohoslužby a kázne striedavo v kostoloch jednotlivých cirkví. Na dvojjazýčných omšiach sa zúčastnilo okolo 500 veriacich. STV 2, 20.1.2011

Počas týždňa modlitieb za jednotu kresťanov sa ekumenické bohoslužby konajú aj v Nitre

Počas týždňa modlitieb za jednotu kresťanov sa ekumenické bohoslužby konajú aj v Nitre, v katolíckom Kostole sv. Gorazda a v evanjelickom Chráme Ducha svätého. Duchovní sa spolu s veriacimi kresťanských cirkví, ktoré pôsobia v meste pod Zoborom modlia za svoju jednotu podľa Božej vôle.“

Miroslav Lyko, redaktor Rádia Lumen: „Kresťania v Nitre tak chcú prispieť svojimi modlitbami k jednote Kristovej cirkvi. Hovorí nitriansky biskup, Viliam Judák.“

Viliam Judák, nitriansky biskup: „Pán Ježiš nám sám dal vzor, keď sa modlil vo svojej kresťanskej modlitbe za jednotu tých, ktorí veria v neho, vidíme že toto rozdelenie je veľmi veľké aj v našom každodennom živote, aj v samotnom meste, aj v diecéze, preto treba podľa vzoru Ježiša Krista sa angažovať modlitbou, ale aj konkrétnymi prejavmi spoluzitá, spolupráce, aby sme hľadali cesty a hodnoty, ktoré nás spájajú.“

Miroslav Lyko, redaktor Rádia Lumen: „Modliť sa za jednotu je výzva i úloha pre všetkých kresťanov. Evanjelický farár Ivan El'ko.“

Ivan El'ko, evanjelický farár: „Ten nástroj modlitby je taký nástroj, ktorý si žiadna cirkev nemôže prisvojiť, práve na tejto úrovni sa tí ľudia schádzajú a modlia sa za veci, ktoré ekumenicky rovnako zaťažujú všetkých a každý ich cíti ako taký svoj každodenný kríž.“

Miroslav Lyko, redaktor Rádia Lumen: „Z ekumenických bohoslužieb je vidieť okrem iného aj vzájomný rešpekt veriacich a iných cirkví. Nitriansky pomocný biskup, Marián Chovanec.“

Marián Chovanec, nitriansky pomocný biskup: „Práve tu, kde jeden dokáže rešpektovať druhého aj ako človeka, aj ako služobníka inej kresťanskej cirkvi, tam sa ukazuje, že ten ekumenizmus je možný a zároveň aj pekný.“

Miroslav Lyko
Rádia Lumen, 20.1.2011